

До разової спеціалізованої ради
ДФ 35.051.181
Львівського національного
університету імені Івана Франка
м. Львів, вул. Університетська, 1

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента – кандидата педагогічних наук,
доцента Рожак Наталії Володимирівни
про дисертаційну роботу Ладанівської Ірини Юріївни
**«Формування в майбутніх учителів іноземних мов
методичної компетентності у реалізації змішаного навчання
в університетах Республіки Польща та Австрії»**,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»

Актуальність рецензованого дослідження зумовлена кардинальними змінами на всіх рівнях життєдіяльності суспільства, що були спричинені пандемією 2020-2022 років та війною в Україні. Спершу пандемія продемонструвала цілковиту неготовність людства до подібних явищ, певну розгубленість суспільства на усіх рівнях. Освітні інституції не склали винятку у загальній картині наслідків пандемії. А українська освіта, по завершенні пандемії, змушена була продовжити долати випробування, на котрі їх змусила агресія Росії у війні проти України 2022-2023 років, котрі назавжди змінили образ, функції і завдання вчителя. Зазначені зміни зумовили кардинальну необхідність переорієнтації вектору існуючої системи у сфері навчання іноземних мов, зі знанневого на компетентнісний, де вагома роль відводиться активній позиції студента, а самоосвіта і самоусвідомлення освітньої траєкторії відповідатиме викликам сучасності.

Також актуальність рецензованої праці визначається відсутністю серед українських учених наукових досліджень, спрямованих на формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання. Про актуальність дисертації свідчить зв'язок теми роботи із науковою проблемою, над вирішенням якої працює кафедра з іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені

Івана Франка «Сучасні методики й ефективні цифрові технології викладання іноземних мов у вищій школі: євроінтеграційний підхід (державний реєстраційний номер 0123U102702). Тему дисертації затверджено Вченою радою Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол No 2/12 від 29.12.2020 р.) та уточнено на засіданні Вченої ради Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол No 33/6 від 29.06.2022 р.).

Робота чітко структурована і грамотно оформлена, що свідчить про володіння авторкою логікою наукового дослідження. Структура роботи відповідає меті дослідження й вирішуванню у ньому завданням: складається зі вступу, трьох розділів, списку використаних літературних джерел із 286 найменувань, з яких 219 – іноземними мовами, і чотирма додатками.

Науково-теоретичний рівень виконаної роботи забезпечений використанням комплексу теоретичних та емпіричних методів дослідження, що забезпечують належне розв'язання поставлених у роботі завдань.

Дисертація Ладанівської Ірини Юріївни є комплексним дослідженням, положення якого мають належний рівень **наукової новизни**, зокрема, **особистий внесок дисертантки** у предмет дослідження, полягає в тому, що:

- Здійснено аналіз стану вітчизняної підготовки майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності в умовах змішаного навчання й окреслено ключові проблемні аспекти такої підготовки.
- Проаналізовано світовий досвід професійної підготовки педагогів до реалізації стратегій і завдань змішаного навчання.
- Визначено й обґрунтовано методологічні орієнтири моделювання підготовки майбутніх учителів іноземних мов до професійної діяльності в умовах змішаного навчання.
- Вивчено і запрезентовано досвід підготовки вчителя іноземних мов до реалізації стратегій і завдань змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії, обґрунтовано й розроблено модель такої підготовки.
- Визначено шляхи впровадження обґрунтованої моделі підготовки вчителя іноземних мов до організації змішаного навчання в навчальний процес українських вищих навчальних закладів.

Належне вивчення дисертації дає підстави стверджувати, що робота є закономірною і своєчасною реакцією на сучасні вимоги до підготовки висококваліфікованих фахівців.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації забезпечено їх аргументованим викладом. Достовірність отриманих дослідницею результатів забезпечується теоретичною обґрунтованістю та практичною реалізацією методики формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання та широкою апробацією результатів. Результати дослідження є достатньо висвітлені в наукових публікаціях здобувачки. Результати дослідження належним чином апробовані на міжнародних конференціях й впроваджені у навчальний процес Львівського національного університету імені Івана Франка, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Рівненського державного гуманітарного університету та Мукачівського державного університету, про що представлені відповідні довідки. Не викликає сумнівів належний науковий рівень дисертації, що підтверджує володіння нею теорією досліджуваної проблеми і відповідними методами наукового пошуку.

Практична значущість дослідження полягає у розробці теоретично обґрунтованої моделі підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації змішаного навчання з виокремленням відповідних педагогічних умов і прикладів їх реалізації в практиці навчального процесу в університеті; розроблено спецкурс навчальної дисципліни «Проектування навчальних матеріалів з вивчення іноземної мови у форматі змішаного навчання» (з блоку за вибором студентів) з відповідними супровідними навчальними матеріалами, що може бути використаний викладачами вищих навчальних закладів як приклад організації навчального процесу у форматі змішаного навчання.

У першому розділі дисертанткою здійснено аналіз стану підготовленості педагогів (зокрема вчителів іноземних мов) до професійної діяльності в умовах змішаного навчання, подано обґрунтування авторського розуміння ключового для дослідження поняття змішаного навчання. Тут авторка дослідження пропонує вичерпну характеристику ключових понять. Різномасштабний аналіз наукових розвідок дав змогу авторці охарактеризувати аспекти формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання, котрі покладено в основу стратегії аналізу досвіду Австрії

та Республіки Польща, університетів цих країн щодо створення якісної моделі формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності в організації змішаного навчання, визначення педагогічних умов реалізації такої моделі.

Нам імпонує системність і цілісність вибору і обґрунтування методологічних підходів до вирішення досліджуваної проблеми, зокрема цікавою є позиція авторки щодо рефлексійно-діяльнісного, експірієнційного, аксіологічного, особистісно-діяльнісного підходів як одних із провідних як на методичному рівнях.

У другому розділі схарактеризовано проблему формування методичної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов у реалізації змішаного навчання у світовій практиці, зокрема, обґрунтовано сутність змісту та організаційно-процесуальних особливостей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в австрійських університетах та закладах вищої освіти Республіки Польща.

У цьому розділі автором висвітлено власні спостереження під час стажування в австрійських закладах вищої освіти та аналіз документації шести університетів дав змогу помітити, що викладачі університетів міста Грац найбільш задіяні у формуванні національних підходів австрійської вищої освіти до використання можливостей електронного навчання.

У третьому розділі здійснено порівняльну характеристику польської та австрійської моделей формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання, на основі якої запропоновано шляхи реалізації ідей польського та австрійського досвіду моделі формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності в організації змішаного навчання, у ході дослідження визначені педагогічні умови. У *висновках* до дисертації надаються чіткі підсумки дослідження та розкриваються шляхи подальшого використання результатів роботи. Оформлення дисертаційного дослідження відповідає чинним вимогам. Робота добре проілюстрована рисунками і таблицями, додатками.

Загалом, вивчення й аналіз змісту дисертації Ладанівської І. Ю. дає підстави зробити висновок про її значні позитиви, високий ступінь обґрунтованості наукових положень і сформульованих висновків, які є адекватні поставленим у роботі завданням. Це дає змогу узагальнити про досягнення мети дослідження. Основний зміст роботи висвітлено у 11 публікаціях авторки,

зокрема: 4 статті у наукових фахових виданнях України, затверджених МОН України (категорія Б), в тому числі 1 стаття у періодичному науковому виданні, внесеному до бази даних Web of Science, 1 стаття у закордонному фаховому виданні (Республіка Польща) та 6 тез доповідей.

Попри загалом високу позитивну оцінку наукового пошуку, здійсненого у дисертації, слід зазначити низку *дискусійних положень, зауважень і побажань*:

1. Потребує доповнення покомпонентний аналіз методичної компетентності майбутніх учителів іноземних мов, представлений у дисертації.
2. Варто більше проаналізувати стан підготовки майбутніх учителів іноземних мов до організації змішаного навчання в Україні у воєнний час та запропонувати шляхи їх покращення.
3. Також було б особливо доцільно та надзвичайно ефективно створити онлайн платформу (чи запроєнтувати алгоритм її створення), яка запропонувала б майбутнім вчителям іноземних мов різноманіття вправ, завдань, які можна було б використовувати спершу для самонавчання, а згодом у професійній діяльності вчителя.

Однак згадані вище зауваження не є принциповими, не мають вирішального впливу на достовірність й обґрунтованість висновків, зроблених дисертанткою. Загалом висока наукова якість дисертаційного дослідження, її позитивна оцінка є незмінною.

Аналіз дисертації та наукових публікацій Ірини Юріївни Ладанівської, у яких висвітлені основні наукові результати дослідження, не дає підстав припускати, що в них мають місце порушення академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація). Зокрема, в разі використання ідей, тверджень, відомостей із зовнішніх джерел інформації, в роботі завжди є на них посилання, що відповідає нормам законодавства про авторське право й суміжні права.

Висновок. На підставі вивчення дисертації, фахових та інших публікацій дисертантки можемо зробити висновок, що за своєю актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів виконана дисертація Ладанівської Ірини Юріївни «Формування в майбутніх учителів іноземних мов методичної компетентності у реалізації змішаного навчання в університетах Республіки Польща та Австрії», є самостійною і

завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. No 44 із змінами від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502) та наказу МОН України No 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12.07.2019 р.), а її авторка – Ладанівська Ірина Юріївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
для природничих факультетів
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Наталія РОЖАК